Liikmesriigi õigus

Läti

See teabeleht sisaldab teavet Läti õigussüsteemi kohta.

Õiguse allikad

Läti kuulub Mandri-Euroopa õigussüsteemi. Kõige tähtsamad õiguse allikad on kirjalikud õigustloovad aktid.

Õigustloovad aktid

Avaliku õiguse alusel asutatud asutuste, füüsiliste isikute ja teiste õiguste omajate vahelisi suhteid reguleerivad õigustloovad aktid (*ārējie normatīvie akti*).
Õigustloovate aktide liigid alates kõige tähtsamast on järgmised:
Läti Vabariigi põhiseadus;
muud seadused, mille võtab vastu parlament;
valitsuse määrused;
Läti Panga, finants- ja kapitaliturgude komisjoni ning kommunaalteenuste komisjoni määrused (Läti õigussüsteemis on need määrused valitsuse määrustega sama õigusliku staatusega);
kohalike omavalitsuste siduvad määrused.
Euroopa Liidu õiguse norme kohaldatakse vastavalt sellele, millisel positsioonil need õigusaktide hierarhias asuvad. ELi õiguse normide kohaldamisel peavad ametiasutused ja kohtud arvesse võtma ka Euroopa Liidu Kohtu praktikat.
Rahvusvahelise õiguse norme kohaldatakse nende allikast olenemata vastavalt sellele, millisel positsioonil need õigusaktide hierarhias asuvad. Kui hierarhias samal positsioonil asuvad rahvusvahelise õiguse norm ja Läti õiguse norm on vastuolus, kohaldatakse rahvusvahelise õiguse normi.
Kohaliku omavalitsuse siduvad määrused on asjaomasel haldusterritooriumil siduvad kõikide füüsiliste ja juriidiliste isikute suhtes.
Õigustloovad aktid ja muud õigusaktid avaldatakse ametlikus väljaandes *Latvijas Vēstnesis*. Ametlikult avaldatud tekstid on autentsed ja õiguslikult siduvad. Keegi ei saa tugineda sellele, et ta ei olnud ametlikus väljaandes avaldatud õigusaktidest või ametlikest teadaannetest teadlik.
Õigustloovaid akte on õigus välja anda:
Läti rahval seadusandliku võimu teostamisel (üks kümnendik kõigist valijatest võivad üheskoos esitada parlamendile õigustloova akti eelnõu; rahvas võib osaleda ka rahvahääletustel);
seimil (parlamendil), kellel on õigus vastu võtta seadusi;
valitsusel, kellel on õigustloovate aktide alusel õigus anda välja määrusi;
Läti Pangal, finants- ja kapitaliturgude komisjonil ning kommunaalteenuste komisjonil, kellel on õigustloovate aktide alusel samuti õigus anda välja määrusi;
kohalikel omavalitsustel, kellel on õigustloovate aktide alusel õigus anda välja määrusi.

Õigustrakendavad aktid

Õigustrakendavaid akte ehk üksikakte (*iekšējie normatīvie akti*) annab välja avalik-õiguslik asutus, et kehtestada enda või oma allasutuste tegevuse kord või täpsustada õigustloovate aktide kohaldamise korda oma tegevusvaldkonnas. Üksikaktid ei ole füüsilistele isikutele siduvad. Kui asutus võtab vastu otsuse füüsilise isiku kohta, ei tohi ta selles otsuses tugineda üksikaktile.
Üksikaktide liigid on järgmised:
põhikiri (*nolikums*) ja töökord (*reglaments*), millega määratakse kindlaks asutuse struktuur ja töökorraldus või tema organi või üksuse struktuur ja töökorraldus;
soovitused (*ieteikumi)* – nendega kehtestatakse õigustloovate aktide ja õigustrakendavate aktidega antud kaalutlusõiguse kasutamise kord, nähes sarnaste asjaolude puhuks ette ühtse toimimisviisi. Soovitused võib teatavatel juhtudel täitmata jätta, kui see on piisavalt põhjendatud;
suunised (*instrukcja*) – nendega määratakse kindlaks üldiste õigustloovate aktide ja õiguse üldpõhimõtete kohaldamise viis;
kodukord (*iekšējie noteikumi*) – sellega nähakse ette haldusotsuste vastuvõtmise kord, haldusametnike ja teiste töötajate tööülesannete täitmise kord, tegevusjuhendid ning tööohutuse eeskirjad; samuti reguleeritakse nendega muid asjaomase asutuse tegevusega seotud küsimusi.
Kõigil üksikaktidel on sama õiguslik staatus. Kui üksikaktide vahel valitseb vastuolu, kohaldatakse hierarhias kõrgemal positsioonil asuva ametiasutuse või ametniku välja antud üksikakti.
Kui ametnik leiab, et sama tasandi ametiasutuse või ametniku antud üksikaktide vahel on vastuolu, kohaldab ta:
üldist õigusnormi, kui erinorm ei piira selle kohaldamist;
kui mõlemad on üldised õigusnormid või erinormid, siis neist kahest hilisemat; määrav on üksikakti vastuvõtmise kuupäev.
Kui ametnik leiab, et õigustrakendava akti ja õigustloovas aktis sätestatud normi vahel on vastuolu, kohaldab ta õigustloovat akti.
Üksikakte on õigus välja anda:
valitsusel,
valitsuse liikmel,
avalik-õigusliku asutuse juhtorganil,
ametiasutuse juhil,
ametiasutuse allüksuse juhil.

Õiguse allikad: klassid

Õiguse allikad võib liigitada järgmistesse klassidesse:
seadused ja määrused (*normatīvie akti*) – õigusaktid, milles sätestatakse õigusnormid, jõustatakse need õigusnormid või muudetakse neid või tunnistatakse need kehtetuks. Seadused ja määrused võib jaotada õigustloovateks aktideks ja õigustrakendavateks aktideks;
õiguse üldpõhimõtted – kirjalikud (seadustes ja määrustes sisalduvad) või kirjutamata põhimõtted, mis reguleerivad objektiivset õiguspärasust ühiskondlikus elus;
tavaõigus – käitumisnormid, mis on välja kujunenud pika aja jooksul õiguse tegeliku kohaldamise tulemusena. Tavaõigust kohaldatakse õiguste väljatöötamisel ja õigusnormide tõlgendamisel siis, kui asjaomast küsimust ei reguleeri ükski seadus või muu õigustloov akt;

kohtupraktika – kohtuotsuste kogum, mis sisaldab õigeid ja väärtuslikke abstraktseid õiguslikke järeldusi, mida kohtunikud saavad kasutada muude kohtuasjade kohta tehtavate otsuste põhistamisel;
õigusdoktriin (*doktrīna*) – väljakujunenud akadeemiliste arvamuste kogum, mille abil tõlgendatakse õigusnorme, nende päritolu ja kohaldamist. Õigusdoktriinile osutatakse sageli kohtute ja riigi haldusasutuste otsuste põhjendustes.

Õiguse allikate hierarhia

Esmased õiguse allikad

Seaduse ja määrused – need on kõige olulisemad õiguse allikad. Neid kohaldatakse vastavalt sellele, millisel positsioonil need õigusaktide hierarhias asuvad.
Õiguse üldpõhimõtted – seda õiguse allikat kohaldatakse siis, kui asjaomast küsimust ei reguleeri ükski seadus või määrus. Õiguse üldpõhimõtteid kasutatakse ka õigusaktide tõlgendamisel. Õiguse üldpõhimõtted ei ole hierarhiliselt järjestatud – neil kõigil on õigussüsteemis sama staatus.
Tavaõigus – tavaõiguse norme kohaldatakse õiguste väljatöötamisel ja õigusnormide tõlgendamisel siis, kui asjaomast küsimust ei reguleeri ükski seadus või muu õigustloov akt.

Teisesed õiguse allikad

Kohtupraktika – kohtuotsused, mis kooskõlas menetluseeskirjadega on nõudeid arutavate kohtute jaoks siduvad. Neil otsustel on seaduse jõud, need on siduvad kõigile pooltele ja neid tuleb järgida seadustega võrdväärselt.
Konstitutsioonikohtu (*Satversmes tiesa*) otsused on siduvad kõigile riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustele, institutsioonidele ja ametnikele, sealhulgas kohtutele, samuti füüsilistele ja juriidilistele isikutele. Kui konstitutsioonikohus leiab, et õigusnorm (õigusakt) ei ole kooskõlas hierarhiliselt kõrgemal asuva õigusnormiga, siis tunnistatakse see õigusnorm (akt) kehtetuks alates konstitutsioonikohtu otsuse avaldamise kuupäevast, kui konstitutsioonikohus ei otsusta teisiti.
Kui konstitutsioonikohus on kuulutanud põhiseadusega vastuolus olevaks rahvusvahelise kokkuleppe, millele Läti on alla kirjutanud või mille Läti on sõlminud, on valitsus kohustatud viivitamata korraldama selle kokkuleppe muutmise, denonsseerimise, selle täitmise peatamise või sellega ühinemisest taganemise.
Kui konstitutsioonikohtu otsusega, millega lõpetatakse kohtuasja menetlemine, tõlgendatakse õigusnormi, on see tõlgendus siduv kõigile riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustele, institutsioonidele ja ametnikele, kohtutele ning füüsilistele ja juriidilistele isikutele.
Õigusdoktriinile osutatakse sageli kohtuotsuste põhistustes ja riigi haldusasutuste otsustes. Õigusdoktriinil puudub õigusjõud ja see ei ole üldkohaldatav.

Institutsiooniline raamistik

Organid, kellel on õigus võtta vastu õigustloovaid akte

Õigusloome õigus on **seimil** ja **Läti rahval**, kellel on õigus osaleda rahvahääletustel.
Valitsus võib välja anda õigustloovaid akte määruste (*noteikumi*) vormis järgmistel juhtudel:
seaduses sätestatud volituse alusel;
rahvusvahelise kokkuleppe või selle eelnõu heakskiitmiseks, rahvusvahelise kokkuleppe denonsseerimiseks või selle täitmise peatamiseks, kui põhiseaduses või muus seaduses ei ole sätestatud teisiti;
kui see on vajalik Euroopa Liidu õigusaktide kohaldamiseks ja kui asjaomast küsimust ei ole reguleeritud seadusega. Nende määrustega ei tohi riivata füüsiliste isikute põhiõigusi.
Läti Pank, **finants- ja kapitaliturgude komisjon** ning **kommunaalteenuste komisjon** võivad välja anda õigustloovaid akte (määrusi (*noteikumi*)) ainult seadustes sätestatud volituse alusel ja oma pädevuse piires.
Kohalikud omavalitsused võivad välja anda õigustloovaid akte (siduvad määrused) seaduste või valitsuse määruste alusel.

Õigusloomeprotsess

Selles osas antakse lühiülevaade õigusloomeprotsessist.

Seadused

Õigustloova akti eelnõu esitamine parlamendile

Õigustloova akti eelnõu võib parlamendile esitada president, valitsus, parlamendikomisjon, vähemalt viis parlamendiliiget või põhiseaduses sätestatud juhtudel ja korras kümnendik kõigist valijatest.

Õigustloova akti eelnõu läbivaatamine ja vastuvõtmine parlamendis

Parlament arutab õigustloova akti eelnõu kolmel lugemisel. Kui tegemist on kiireloomulise eelnõuga, riigieelarve eelnõuga, riigieelarve muudatustega või sellise õigustloova akti eelnõuga, millega nähakse ette rahvusvahelise kokkuleppe sõlmimine, siis need võetakse vastu teisel lugemisel.
Õigustloova akti eelnõu arvatakse vastuvõetuks ja sellest saab seadus, kui seda on arutatud kolmel lugemisel või – eespool osutatud juhtudel – kahel lugemisel ja kui eelnõu on hääletusel saanud kohalviibivate parlamendiliikmete absoluutse häälteenamuse.

Seaduste väljakuulutamine

Kõik vastuvõetud seadused saadab seimi juhatus (*Prezidijs*) presidendile väljakuulutamiseks.
President kuulutab seimis vastu võetud seadused välja kõige varem kümnendal päeval ja hiljemalt kahekümne esimesel päeval pärast nende vastuvõtmist.
Seadus jõustub 14. päeval pärast selle väljakuulutamist (avaldamist) ametlikus väljaandes *Latvijas Vēstnesis*, kui seaduses ei ole sätestatud muud tähtpäeva.

Õigus peatada seaduse väljakuulutamine

Presidendil on õigus taotleda seaduse uuesti läbivaatamist või lükata selle avaldamine edasi kuni kaks kuud.
President teostab seaduse läbivaatamise taotlemise õigust omal algatusel, kuid ta võib seaduse avaldamise edasi lükata üksnes juhul, kui seda taotleb vähemalt kolmandik kõigist parlamendiliikmetest. President või kolmandik kõigist parlamendiliikmetest võivad kasutada eespool nimetatud õigust kümne päeva jooksul pärast seda, kui seim on seaduse vastu võtnud.
Seadus, mille väljakuulutamine on eespool kirjeldatud korra kohaselt peatatud, pannakse üldrahvalikule hääletusele, kui seda taotleb petitsiooniga vähemalt kümnendik kõigist valijatest. Kui sellist taotlust kahe kuu jooksul ei esitata, siis seadus avaldatakse. Rahvahääletust ei korraldata, kui seim hääletab asjaomase seaduse üle veel kord ning vähemalt kolm neljandikku kõigist parlamendiliikmetest hääletab seaduse vastuvõtmise poolt.
Seaduse, mille parlament on vastu võtnud ja mille väljakuulutamise on president peatanud, võib rahvahääletusega kehtetuks tunnistada, kui rahvahääletusest võtab osa vähemalt pool kõigist neist valijatest, kes osalesid eelmistel seimivalimistel, ja enamik neist hääletab seaduse kehtetuks tunnistamise poolt.
Rahvahääletusele ei saa panna siiski kõiki seadusi. Rahvahääletusele ei saa panna riigieelarvet ega seadusi laenude, maksude, tollimaksude, raudteetariifide, sõjaväekohustuse, sõja väljakuulutamise ja alustamise, rahulepingu sõlmimise, riigis erakorralise olukorra väljakuulutamise ja selle lõpetamise ning mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni kohta ning samuti teiste riikidega sõlmitavaid lepinguid.

Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 14. päeval pärast selle avaldamist ametlikus väljaandes *Latvijas Vēstnesis*, kui seaduses ei ole sätestatud muud tähtpäeva. Seaduse jõustumise tähtaja arvestamine algab seaduse avaldamisele järgnevast päevast.

Seaduse kehtetuks tunnistamine

Seadus muutub kehtetuks järgmistel juhtudel:
kui jõustub seadus, millega tunnistatakse varasem seadus kehtetuks;
kui jõustub mõne teise seaduse üleminekusäte, mille kohaselt tunnistatakse varasem seadus kehtetuks;
kui jõustub konstitutsioonikohtu otsus, millega tunnistatakse asjaomane seadus õigustühiseks;
kui seadus on vastu võetud kindlaksmääratud tähtajaks ja seaduse kehtivus lõpeb.

Valitsuse määrused

Valitsuse määruse eelnõu esitamine valitsusele

Määruse eelnõu, mille on koostanud ministeerium, riigikantselei või riigi haldusasutus, kes annab aru peaministrile, võib esitada valitsusele valitsuskabineti liige.
Määruse eelnõu, mille on koostanud muu riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus, valitsusväline organisatsioon või tööturu osapooli esindav organisatsioon, võib valitsuskomisjonile või valitsusele endale arutamiseks esitada üksnes asjaomase valdkonna, sektori või allsektori eest poliitiliselt vastutava valitsuse liikme kaudu.

Valitsuse määruse eelnõu läbivaatamine ja vastuvõtmine

Valitsusele esitatud määruse eelnõud tehakse teatavaks ja neid arutatakse kantslerite kohtumistel. Kui valitsuse määruse eelnõu on teatavaks tehtud, saadetakse see heakskiitmiseks asjaomastele ministeeriumidele ja vajaduse korral ka muudele asjakohastele institutsioonidele. Justiitsministeerium ja rahandusministeerium esitavad oma arvamuse iga eelnõu kohta. Ka valitsusväliste organisatsioonide esindajad võivad esitada oma arvamusi heakskiitmismenetluse ajal.
Neid määruste eelnõusid, milles on kokku lepitud, arutatakse valitsuskabineti istungil ja neid eelnõusid, mille suhtes ei ole kokkuleppele jõutud, arutatakse kantslerite või valitsuskomisjoni koosolekul. Sellisel koosolekul kokku lepitud eelnõud edastatakse valitsuse istungile edasiseks arutamiseks. Kui valitsuskabinet kiidab määruse eelnõu heaks, arvatakse see vastuvõetuks ja sellest saab valitsuse määrus.

Valitsuse määruste väljakuulutamine

Valitsuse määrused kuulutatakse välja nende avaldamisega ametlikus väljaandes *Latvijas Vēstnesis*.

Valitsuse määruste jõustumine

Valitsuse määrused jõustuvad järgmisel päeval pärast nende avaldamist ametlikus väljaandes *Latvijas Vēstnesis*, kui määruses ei ole sätestatud teisiti.

Valitsuse määruste kehtetuks tunnistamine

Valitsuse määrus muutub kehtetuks järgmistel juhtudel:
kui jõustub valitsuse määrus, millega tunnistatakse varasem valitsuse määrus kehtetuks;
kui jõustub valitsuse määruse lõppsäte, millega tunnistatakse varasem määrus kehtetuks;
kui kehtivuse kaotab seadusesäte, mille alusel valitsuse määrus välja anti;
kui jõustub konstitutsioonikohtu otsus, millega tunnistatakse asjaomane valitsuse määrus õigustühiseks;
kui valitsuse määrus on vastu võetud kindlaksmääratud tähtajaks ja määruse kehtivus lõpeb.

Läti Panga, finants- ja kapitaliturgude komisjoni ning kommunaalteenuste komisjoni määrused

Läti Panga, finants- ja kapitaliturgude komisjoni ning kommunaalteenuste komisjoni määruste väljakuulutamise, jõustumise ja kehtetuks tunnistamise kord on samaväärne valitsuse määruste väljakuulutamise, jõustumise ja kehtetuks tunnistamise korraga.

Kohalike omavalitsuste siduvad määrused

Kohalike omavalitsuste siduvate määruste eelnõude esitamine kohaliku omavalitsuse volikogule

Kohalike omavalitsuste siduvate määruste eelnõud võib kohaliku omavalitsuse volikogule esitada volikogu esimees, volikogu komisjon, volikogu liige, erakorralise istungi algataja või kohaliku omavalitsuse juht.

Kohalike omavalitsuste siduvate määruste läbivaatamine ja vastuvõtmine

Kohaliku omavalitsuse siduva määruse eelnõu võetakse vastu ja määrus muutub siduvaks siis, kui eelnõu poolt hääletab üle poole kohalviibivatest volikogu liikmetest, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.
Volikogu saadab määruse koos seletuskirjaga keskkonnakaitse ja regionaalarengu ministeeriumile kirjalikus ja elektroonilises vormis kolme päeva jooksul pärast selle allkirjastamist. Ministeerium annab ühe kuu jooksul pärast määruse saamist hinnangu selle õiguspärasusele ja saadab volikogule oma arvamuse. Kui ministeeriumil ei ole määruse õiguspärasusele vastuväiteid või kui volikogule ei saadeta arvamust ettenähtud tähtaja jooksul, annab volikogu siduva määruse välja vastuvõetud kujul.
Kui ministeerium jõuab oma arvamuses järeldusele, et määrus on kas täielikult või osaliselt õigusvastane, teeb volikogu määrusesse vajalikud muudatused kooskõlas ministeeriumi arvamusega ja annab välja muudetud määruse. Kui volikogu ei nõustu arvamusega täies ulatuses või osaliselt, esitab ta oma otsuses selle kohta põhjendused ja annab määruse välja. Määrus saadetakse keskkonnakaitse ja regionaalarengu ministeeriumile kirjalikus ja elektroonilises vormis kolme päeva jooksul pärast selle allkirjastamist.

Kohalike omavalitsuste siduvate määruste väljakuulutamine

Keskalluvusega linna volikogu (*Republikas pilsētas dome*) avaldab siduvad määrused ja nende seletuskirjad ametlikus väljaandes *Latvijas Vēstnesis*. Rajoonivolikogu (*novada dome*) avaldab siduvad määrused ja nende seletuskirjad ametlikus väljaandes *Latvijas Vēstnesis* (alates 6. novembrist 2015), kohalikus ajalehes või tasuta väljaandes.
Rajoonivolikogu peab siduvate määruste vastuvõtmisel täpsustama, kus need määrused avaldatakse, ja avaldama selle valiku ametlikus väljaandes *Latvijas Vēstnesis*. Rajoonivolikogu ei tohi siduvate määruste avaldamiskanalit muuta sagedamini kui kord aastas. Kohalike omavalitsuste siduvad määrused avaldatakse pärast jõustumist kohaliku omavalitsuse veebisaidil. Rajoonivolikogude siduvad määrused tehakse kättesaadavaks ka rajoonivolikogu hoones ning valla- või linnavalitsuse ruumides.

Kohalike omavalitsuste siduvate määruste jõustumine

Siduvad määrused jõustuvad järgmisel päeval pärast nende avaldamist ametlikus avaldamiskanalis, kui määruses ei ole sätestatud hilisemat jõustumiskuupäeva.

Kohalike omavalitsuste siduvate määruste kehtetuks tunnistamine

Kohaliku omavalitsuse siduv määrus muutub kehtetuks järgmistel juhtudel:
kui jõustub siduv määrus, millega tunnistatakse varasem määrus kehtetuks;
kui jõustub muu siduva määruse lõppsäte, millega tunnistatakse varasem määrus kehtetuks;
kui kehtivuse kaotab esimuslikuma seaduse või määruse säte, mille alusel asjaomane siduv määrus välja anti;

kui jõustub konstitutsioonikohtu otsus, millega tunnistatakse asjaomane siduv määrus õigustühiseks;
kui siduv määrus on vastu võetud kindlaksmääratud tähtajaks ja määruse kehtivus lõpeb.

Õigusaktide andmebaasid

Läti Vabariigi ametlik väljaanne *Latvijas Vēstnesis*

Läti Vabariigi ametlik väljaanne on *Latvijas Vēstnesis*. Selles avaldatud teave arvatakse ametlikult avaldatuks.
Ametlikult avaldatud tekstid on autentsed ja õiguslikult siduvad.
Keegi ei saa tugineda sellele, et ta ei olnud ametlikus väljaandes avaldatud õigusaktidest või ametlikest teadaannetest teadlik.
Alates 1. juulist 2012 ilmub ametlik väljaanne *Latvijas Vēstnesis* ametlikult elektroonilisel kujul veebisaidil https://www.vestnesis.lv. Enne seda kuupäeva veebisaidil https://www.vestnesis.lv avaldatud teave on esitatud üksnes teavitamise eesmärgil. Selle ajani oli ametlik väljaanne väljaande *Latvijas Vēstnesis* paberversioon.

Konsolideeritud õigusaktid

Seaduste, valitsuse määruste ja muude õigusaktide konsolideeritud versioonid on kättesaadavad Läti õigusaktide veebisaidil https://likumi.lv/. Kõik veebisaidil avaldatud konsolideeritud õigusaktid on esitatud üksnes teavitamise eesmärgil. Veebisaiti haldab ametlik väljaandja VSIA Latvijas Vēstnesis.

Ametliku väljaande väljaandja

Elektroonilise ametliku väljaande *Latvijas Vēstnesis* väljaandja on sama, kes andis välja ka eelmist, sama nime kandnud paberväljaannet – VSIA Latvijas Vēstnesis.
Ametlik väljaandja tegutseb kooskõlas rahvusvaheliste standarditega ISO 9001:2015 (kvaliteedijuhtimine) ja ISO 27001:2013 (infoturve).

Kas juurdepääs andmebaasile on tasuta?

Jah, *Latvijas Vēstnesis* on kättesaadav tasuta. Ametliku väljaande *Latvijas Vēstnesis* varasemate paberväljaannete elektrooniline arhiiv on samuti kättesaadav tasuta. Juurdepääs konsolideeritud õigusakte sisaldavale veebisaidile on samuti tasuta.

Lingid

Seim (Läti Vabariigi parlament)
Läti Vabariigi valitsus
Läti Pank
Finants- ja kapitaliturgude komisjon
Kommunaalteenuste komisjon
Kohalike omavalitsuste kontaktandmed
Ametlik väljaanne *Latvijas Vēstnesis*
Läti õigusaktide veebisait

Viimati uuendatud: 30/03/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.